

Корнієнко Валентина Миколаївна

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри земельного та аграрного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ОКРЕМІ ПРАВОВІ ПИТАННЯ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

Тези присвячені окремим правовим питанням виробництва органічної сільськогосподарської продукції в Україні, аналізується чинне законодавство, пропонуються шляхи його вдосконалення.

Ключові слова: органічна сільськогосподарська продукція, ГМО, харчові продукти.

Korniienko Valentyna Mykolaivna

*PhD in Law, Associate Professor of Land and Agricultural Law
Department of Yaroslav Mudryi National Law University*

SOME LEGAL ISSUES OF ORGANIC AGRICULTURAL PRODUCTION IN UKRAINE

The scientific work is devoted to some legal issues of organic agricultural production in Ukraine. The attention is focused on the current legislation and suggestions for its improvement.

Keywords: organic agricultural products; GMOs; food products.

Науково-технічний прогрес розвивається дуже швидко як в Україні, так і в інших державах світу. Це призводить до використання нових технологій виробництва, більш сучасних речовин при виробництві, переробці, збереженні продуктів харчування та сировини, використання генетично модифікованих організмів в складі харчових продуктів, при пакуванні продуктів харчування із застосуванням консервуючих газів для продовження терміну їх придатності. В зв'язку з цим питання якості продуктів харчування в останні часи

набувають все більшої важливості, бо від цього залежить не тільки здоров'я людей, збереження сприятливого навколишнього середовища, а і виживання сучасного людства. Додаючи сюди ще і зміну кліматичних умов (глобальне потепління, вітри, грози, зливи, пожежі), що суттєво впливають на аграрне виробництво, вимоги споживачів до якості сільськогосподарської продукції стають набагато жорсткішими, ніж в інших галузях виробництва.

Законодавче закріплення поняття виробництва органічної сільськогосподарської продукції міститься в спеціальних нормативних актах. Згідно із ст. 1 Закону України “Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини” від 03.09.2013 року під останнім необхідно розуміти виробничу діяльність фізичних та юридичних осіб (у тому числі з вирощування та переробки), де під час такого виробництва виключається застосування хімічних добрив, пестицидів, генетично модифікованих організмів (ГМО), консервантів, тощо, і на всіх етапах виробництва (вирощування, переробки) застосовуються методи, принципи та правила, визначені цим законом для отримання натуральної екологічно чистої продукції, а також збереження та відновлення природних ресурсів. І ст. 1 Закону України “Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування продукції” від 10.07.2018 року органічним виробництвом визнає сертифіковану діяльність, пов'язану з виробництвом сільськогосподарської продукції (в тому числі всі стадії технологічного процесу, а саме первинне виробництво (включаючи збирання), підготовка, обробка, змішування та пов'язані з ним процедури, наповнення, пакування, переробка, відновлення та інші зміни стану продукції), що проводяться із дотриманням вимог чинного законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Аграрний сектор економіки несе повну відповідальність за виробництво якісних харчових продуктів рослинного та тваринного походження, забезпечення продовольчої сировиною діючих підприємств, формування продовольчої, екологічної та економічної безпеки країни. Ці положення закріплені в Концепції державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022

року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року.

Наша держава має всі умови для розвитку органічного сільськогосподарського виробництва: сприятливі природно-кліматичні умови, родючі землі, низьку орендну плату на землю, зростаючий попит на органічні продукти харчування, наявність значних територій без істотного застосування агрохімікатів, що дасть змогу швидко перевести їх на сертифіковане органічне виробництво. Для успішного просування процесу розвитку органічного виробництва з боку держави повинна надаватись відповідна підтримка, враховуючи те, що органічне виробництво більш затратне в порівнянні з традиційними способами ведення сільськогосподарського виробництва. Ця галузь має отримувати від держави бюджетні субсидії, пільгове кредитування, інформаційно-консультативні послуги, забезпечення трудовими ресурсами, земельними ділянками, на яких може вестись органічне виробництво.

Крім державної підтримки вітчизняне діюче законодавство в галузі обігу та виробництва органічної сільськогосподарської продукції та сировини необхідно вдосконалювати, адаптувати до світового законодавства, враховуючи те, що сучасні інтеграційні процеси тісно перетинаються. А Україна взяла на себе зобов'язання привести у відповідність діюче аграрне законодавство до вимог Європейського Союзу та права Світової організації торгівлі. Парламент України Законом від 16 вересня 2014 року № 1778-VII ратифікував Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії, їхніми державами-членами, укладену в м. Брюсселі в частині політичних положень (преамбула ст. 1, розділи I, II, IV) 21 березня 2014 року у частині торговельно-економічних галузевих положень (розділи III, IV, V, VI) 27 червня 2014 року.

З урахуванням вищезазначеного чинне вітчизняне законодавство, регулююче виробництво органічної сільськогосподарської продукції треба вдосконалювати шляхом внесення доповнень в процедуру сертифікації, прийняттям певних підзаконних актів для створення більш чіткого механізму реалізації закріплених законодавчих

положень, які стосуються порядку оцінки придатності ґрунтів для органічного землеробства, технічних умов виробництва окремих видів сільськогосподарської продукції та сировини з урахуванням їх особливостей, посилює положення законодавства, стосовно детальнішого розкриття заходів держави по підтримці виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції. Здійснення вищезазначених заходів забезпечить подальший успішний розвиток виробництва органічної сільськогосподарської продукції в Україні, знизить продовольчу залежність від інших держав світу, підвищить конкурентоспроможність вітчизняного аграрного товаровиробника-експортера органічної сільськогосподарської продукції, сприятиме покращенню здоров'я нації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини: Закон України від 03.09.2013 року № 425-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 20-21. Ст. 721.
2. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: Закон України від 10.07.2018 року № 2496-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 36. Ст. 275.
3. Про схвалення стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.10.2013 року № 806. *Офіційний вісник України*. 2013. № 83. Ст. 3088.
4. Ковальчук С. Я., Муляр Л. В. Виробництво органічної продукції - аграрна спеціалізація України на міжнародному ринку. *Збірник наукових праць ВНАУ*. 2013. № 3 (80). С. 104-110.
5. Гребенюк М. Регулювання продовольчої безпеки у законодавстві Європейського Союзу та України. Київ: Видавництво Міністерства юстиції України. 2012. 301 с.

REFERENCES

1. Pro vyrobnytstvo ta obih orhanichnoi silskohospodarskoj produktsii ta syrovyny: Zakon Ukrainy vid 03.09.2013 roku № 425-VII. (2014). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 20-21, art. 721.
2. Pro osnovni pryncypy ta vymohy do orhanichnoho vyrobnytstva, obihu ta markuvannia orhanichnoi produktsii: Zakon Ukrainy vid 10.07.2018 roku № 2496-VIII. (2018). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 36, art. 275.

3. Pro skhvalennia stratehii rozvytku ahrarnoho sektoru ekonomiky na period do 2020 roku: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.10.2013 roku. № 806 (2013). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, 83, art. 3088.

4. Kovalchuk, S. Ia., Muliar, L. V. (2013) Vyrobnnytstvo orhanichnoi produktsii – ahrarna spetsializatsiia Ukrainy na mizhnarodnomu rynku. *Zbirnyk naukovykh prats VNAU – Collection of scientific works of VNAU, issue 3 (80), 104-110* [in Ukrainian].

5. Hrebeniuk, M. (2012). Rehuliuvannia prodovolchoi bezpeky u zakonodavstvi Yevropeiskoho Soiuzu ta Ukrainy. Kyiv: Ministerstvo yustytysii Ukrainy [in Ukrainian].

Котяй Тетяна Вікторівна

молодший науковий співробітник

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку

НАПрН України

ПРАВОВІ ПИТАННЯ УЗГОДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ВІДКРИТОЇ НАУКИ ТА КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядаються питання правового регулювання реалізації державної політики у сфері науки, а саме: застосування принципів відкритої науки на державному рівні. Висвітлено роль е-інфраструктур, зокрема репозитаріїв наукових даних для застосування парадигми відкритої науки. Наведена позиція, що відкрите наукове видання має стати стандартною публікаційною практикою у контексті формування міжнаціональних інноваційних систем.

Ключові слова: відкрита наука, відкриті наукові дані, Європейський дослідницький простір, комерціалізація, національна інноваційна система, дослідницький університет.

Kotiai Tetiana

*Research Assistant of Scientific and Research Institute of Providing
Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine*